

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vrača. — Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značala vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 30 • Maribor, torek, dne 12. marca 1940 • Leto XV

Politična aktivnost v razmahu

Politična živahnost, ki se v zadnjih mesecih pojavlja in narašča, dokazuje, da se državljani resnično brigajo za nadaljnji politični razvoj v državi. Stranke, politične skupine, gospodarstvo, prav vse je alarmirano, kakor zasluži veliko dogajanje, v katerem gre za notranjo ureditev države na podlagi svobode in demokracije. Država, ki je historijsko podeljena v razne idiome, ki so sicer le kulturnega pomena, more rešiti ta problem diferenc v sporazumu med naziranjem in sodelovanju na bazi popolne državljanske enakosti. Zato je živahna politična aktivnost, ki išče pot v tem pravcu, kar najboljši izraz dobre volje, da se država ogne kakršnimkoli nadaljnjim notranjim pretreslajem.

V tem važnem trenutku je pa tudi važno, da se sliši mnenje socialistov, socialističnega delavstva. Potrebno je, da se v reorganizirani državi zajamci potrebni vpliv tudi socialističnemu gibanju oziroma delavcem in nameščencem, ki morajo biti vsekakor deležni vseh državljanov svobod.

Čitamo poročila o zahtevah radikalne stranke, da se ji naj dovoli obstoj in vrne zaplenjena imovina. Dovoljenja za stranko radikalni nimajo, toda gibljejo se svobodno in pripravljajo reorganizacijo. Podobno svobodo imajo druga politična gibanja.

Ustanavljanje strank je po veljavnem zakonu jako otežkočeno. Težkoče so v glavnem formalne in ne bi bilo nič hudega, če bi se v duhu nove dobe dopuščala popolna svoboda političnim gibanjem, v kolikor jih morda ne ovirajo drugi zakoni. Ali ta svoboda naj bi veljala za vse stranke, oziroma naj bi se takoj izdal zakon o političnih združenjih, ki bi omogočal diskuzijo v prečiščevanju pojmov ob svobodi. Politična gibanja, ki so v stanu tem nameru koristiti, so prav velike važnosti prav v takem velikem momentu.

Iz teh razlogov smatramo, da je sedanja doba razvoja naših notranjih razmer važna za daljšo bodočnost in ne le v notranji politiki, ampak tudi zunanj, ker je notranja trdnost države varna moralna obramba proti zunanjim nevarnostim.

Potrebna nam je politična svoboda, potrebno javno razglabljanje splošnih in posebnih interesov. To potrebo pa imamo tudi socialisti in vse naše socialistično gibanje. Svoboda ne more biti v škodo, ampak le v prid razvoju in raznim interesom.

250.009 nezgod pri delu v ena in dvajsetih letih

Zanimiva statistika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev je objavil statistiko nezgodnega zavarovanja za zadnjih 21 let, to je od postanka Jugoslavije. V tem času je bilo prijavljenih nezgodnemu zavarovanju (ki je postalo enotno za vso državo šele z zakonom od l. 1922.) 250.000 nezgod. Od ponesrečenih delavcev in delavk jih je umrlo 5000. Nezgodno rento prejema 25.000 delavcev in delavk, ki dobe izplačano letno skupno vsoto 50 milijonov dinarjev.

Posvetovalni odbor finančnega ministra za leto 1940 je bil te dni imenovan. Slovenijo bo zastopal v tem odboru predstavnik zbornice TOI ravnatelj tovarne za dušik v Rušah gosp. Anton Krejči. V teku je akcija, da pridejo v ta posvetovalni odbor tudi zastopniki delavstva, ki je važen faktor gospodarstva.

Pogajanja za mir na severu

med Sovjetsko Rusijo in Finsko

Svetovno javnost je mogoče nekoliko presenetila vest o pričetku pogajanj med Sovjetsko Rusijo in Finsko glede ustavitve sovražnosti in sklenitve miru. Finska je že od vsega početka zatrdila, da noče vojne s Sovjetsko Rusijo in je to ponavljala tudi ves čas trajanja vojne. V Moskvi pa narobe o kakšnem miru s Finsko niso hoteli ničesar slišati. Zatrjevali so, da sploh niso v vojni s Finsko, ampak da samo pomagajo pravi finski revolucionarni vladi Kuusinen v Teriokiju, da vrže finsko buržuazno, reakcionarno vladno v Helsinkih.

Toda vojna s Finsko, ki naj bi se bila po mnenju vojaških strokovnjakov zaključila v par dneh, se je silno raztegnila in traja že četrty mesec. Že doslej je zahtevala ogromne žrtve na materialu in ljudeh ter znatno oslabilo ruski vojni potencial. Zato je razumljivo, ako so tudi v Kremlju pričeli gledati na finski problem nekoliko drugače, kot pa so ga motrili zadnje dni meseca novembra lanskega leta, neposredno pred izbruhom sovražnosti.

V Helsinkih so se zavedali že izpočetka, da Sovjetski Rusiji trajno ne morejo biti kos. Vojna z Rusijo bi imela izglede na uspeh samo tedaj, ako bi Finski priskočili na pomoč Švedi in Norvežani ter Angliji in Franciji. Samo pomoč v vojnem materialu je mnogo premalo, ampak bi morale te države poslati tudi svoje armade. Švedska in Norveška sta spričo svoje slabe pripravljenosti in pa iz strahu pred vojno, odklonili aktivno vmešavanje v rusko-finsko vojno. Najbrž je bila posredi tudi

intervencija Berlina v Oslu in Stockholm, da bi Nemčija ne mogla mirno gledati razširitve vojnega konflikta na severu. V Berlinu so namreč prepričani, da bi v slučaju aktivnega posega Norveške in Švedske v vojno prišlo do izkrcanja angleških in francoskih čet na skandinavskih tleh, t. j. v boku Nemčije. Nemčija je obvestila norveško in švedsko vladno, da bi ne mogla prenesti niti tega, da bi francoske in angleške čete šle preko Norveške in Švedske na Finsko, četudi bi ti dve državi ostali nevtralni. Ko je bila za Fince pokopana tudi ta nada, da bi mogli dobiti na pomoč armado iz Francije in Anglije preko Norveške in Švedske, se je težnja po sklenitvi miru s Sovjetsko Rusijo še stopnjevala in Švedska je bila naprošena od vlade v Helsinkih, da še enkrat potrka v Moskvi. Švedska se je za to odločila, predvsem, ker je Nemčija namignila, da bi taka akcija sedaj imela več izgleda na uspeh, kot pa ga je imela prva akcija švedske vlade v Moskvi, v početku vojne.

Nemčija ima dvojen interes: prvič, da skandinavske države ne postanejo bojišče, drugič, da se Rusija gospodarsko ne izčrpa v vojni, ker bi potem ne mogla dobavljati Nemčiji tega, kar Nemčija nujno rabi. Zato Nemčija ni nič manj pritiskala na sklenitev miru v Helsinkih, kakor v Moskvi, dočim je z akcijo v Oslu in Stockholm skušala obvezati Norveško in Švedsko k nevtralnosti in sodelovanju pri mirovni akciji. V Helsinkih prizadevanje nemške vlade ni naletelo na težkoče, v Moskvi pa je

bilo po treh mesecih krvave vojne tudi mnogo več razumevanja za sklenitev miru, kot izpočetka.

Gotovo ni pripisovati te popustljivosti Moskve samo velikim zgubam na finskih bojiščih, ampak predvsem bojazni, da bi v doglednem času utegnilo počiti še kje drugod, na bolj občutljivem področju sovjetske meje, kot pa je Finska.

Tako je prišlo do zakulisnih diplomatskih pregovorov med Finci in Rusi. Prvo, kar je pri takih pregovorih običajno je, da se dogovori ustanovitev sovražnosti, potem šele slede mir, pogajanja. Zaenkrat pogajanja za premirje še niso uspela. Finska vlada pravi, da je pripravljena skleniti mir, ako ji sovjetska vlada zagotovi spoštovanje neodvisnosti Finske in nedotakljivost njenega teritorija.

Brez takih jamstev pa baje Finci nočejo ničesar slišati o miru. Zlasti se poudarja s finske strani, da bi Finska ne mogla žrtvovati svojih utrjenih predelov države, bodisi, da bi jih morala sploh odstopiti Sovjetski Rusiji, ali pa utrdbe podreti.

Med tem je bivši finski predsednik republike Svinhofvud odpotoval v Berlin in Rim, vsekakor z namenom, da še posebej pridobi obe vladi, da bi v teh pogajanjih podprli Finsko. Svinhofvud je bil predstavnik finskega režima, ki ga je finska demokracija likvidirala obenem z zlomom laponskega fašističnega gibanja. Zato je Svinhofvud gotovo bolj

Nemčija poskuša pridobiti Italijo

v trenutku, ko je nastal italijansko-angleški spor.

Druga senzacija je, da Nemčija poskuša pridobiti Italijo. To je potovanje nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa v Rim.

Priznati je treba, da so v Berlinu izbrali pravi trenutek, ko je mogoče s takim obiskom napraviti primeren vtis v svetovni javnosti. Von Ribbentrop se je podal na pot v Rim, ko so se odnosi med Anglijo in Italijo poslabšali radi ustavitve prevoza nemškega premoga za Italijo po morski poti. Obisk von Ribbentropa naj demonstrira svetu, da je Nemčija tudi v tem primeru z Italijo, obenem pa naj vzbudi dojem, da je Italija kot odgovor na angleški ukrep odločena nasloniti se čisto očitno na Nemčijo.

Da bi Italiji olajšal tako odločitev, prihaja v. Ribbentrop v Rim tudi s pomirjevalnimi sporočili.

Nemčija se ne more odpovedati svojemu prijateljstvu z Rusijo, do katere Italija ne goji simpatij. Nemčija se pa trudi, da bi prepričala Italijo, da se nima ničesar bati, ako bi šla tudi dejansko z Nemčijo. Predvsem prinaša von Ribbentrop veselo oznanilo o rusko-finskem sporazumu kot dokaz, da v Moskvi poslušajo na nasvete iz Berlina. Nadaljnji tak dokaz je pripravljenost Rusije, da sklene nenapadno pogodbo z Romunijo in s tem javno manifestira, da se odreka svojemu vplivu na Balkanu, zlasti pa vsakemu oboroženemu posegu v to italijansko-nemško področje.

Za Italijo zelo važen argument bi utegnili biti pripravljenost Sovjetske Rusije, da nastopi na bližnjem vzhodu proti Angliji in Franciji, torej proti neprijateljicami Italije. V podkrepitev tega bo von Ribbentrop navedel, da Rusija samo zato tudi tako hiti s sklenitvijo miru na Finskem.

Kakšne sreče bo imel Ribbentrop v Rimu, bomo skoro videli.

... in se približati Vatikanu.

Prezreti tudi ne smemo najavljenega obiska von Ribbentropa papežu. Ta obisk ima dvojen pomen: prvič naj dokaže italijanski vladi, da hoče Nemčija živeti na dobri noči z vsemi tistimi, s katerimi živi tudi Italija, drugič pa si obeta Nemčija od svojega zblizanja z Vatikanom majhno rezervno pomoč za bodočnost, ki jo ne gre zametavati, zlasti odkar je pri Vatikanu akreditiran Rooseveltov osebni odposlanec, ki je poslan tja nalašč kot nekakšen opazovalec v evropskih zadevah in čigar naloga bo na eni strani moralno podpreti Vatikan v njegovih prizadevanjih za mir, na drugi strani pa nastopiti obenem z njim kot mirovni posredovalec.

Odkar je Nemčija zgubila upanje, da bi mogla doseči mir po njeni zamisli brez odločitve orožja, so njena prizadevanja usmerjena v dveh pravcih: na eni strani hoče zagotoviti mir na severu in izločiti Rusijo iz vojnih zapletljajev ter si rezervirati njeno gospodarstvo za nemške vojne potrebe, na drugi stra-

ni pa pritegniti Italijo kot zaveznico v vojni in v skrajnem slučaju s pomočjo Italije in Rusije zaposliti zaveznike na bližnjem vzhodu, na mejah Turčije, Irana (Perzije) in Afganistana.

Iz seje vlade

V petek, dne 8. t. m. se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade Dragiše Cvetkovića. Ministrski svet je razpravljaval o proračunu, o vprašanju vpokojevcem, ki so vpokojeni po prejšnjem zakonu, da se jim dovolijo posebni dodatki. Dalje so sklenili, da plinskih mask državni uradniki ne bodo plačali in se jim odtegnjeni zneski vrnejo. Sklenili so naredbo o vojaškem prekom sodišču ter razpravljali o športnih organizacijah.

Sumner Welles v Parizu

Odhod v London.

Welles se je mudil v Parizu dva dni. Razgovarjal je v četrtek s predsednikom republike Lebrunom, predsednikom vlade Daladierom in finančnim ministrom Reynaudom. — V petek pa je obiskal predsednika parlamenta Herriota, nato voditelja francoskih socialistov Bluma, s katerim je razgovarjal eno uro, popoldan se je razgovarjal še z nekaterimi člani vlade.

Welles je v nedeljo odpotoval v London.

Prizad je pokupil drugo količino moke za Nemčijo. Prizad je pokupil 300 vagonov moke in 200 vagonov otrobov ter krmilne moke, ki jo bo izvozil v Nemčijo. Dunavsko pšenico je plačal po 310 dinarjev meterski cent.

Iz naših krajev

CELJE

Razlike med bogatimi in ubogimi tudi v šoli. V okoliški šoli v Celju gredo otroci večkrat v kino in morajo od doma prinesiti za tako predstavo vsak po din 2. Med otroci so pa tudi revčki, ki jim starši ne morejo dati niti dveh dinarjev in morajo seveda na ta način ostati v šoli, dokler se ne vrnejo ostali so- učenci iz kina. Ali bi ne našla šolska uprava za te tri, odnosno pet takih revčkov par dinar- jev, da bi tudi ti šli h kino predstavi, da bi se jih na ta način ne zapostavljalo in jim kratilo teh par uric razvedrila. Upamo, da bo de ta naš poziv našel odmev pri upravi.

Občinska uprava je začela tudi vendar en- krat z odvažanjem snega na Kralja Pe- tra cesti. Res bi bilo kmalu prepozno za to- dejanje, ker bi prišlo do uresničenja pregovo- ra: »Kar je Bog dal, bo tudi Bog vzel.« S tem v zvezi se pa šli h kino predstavi, da bi se jih na ta način ne zapostavljalo in jim kratilo teh par uric razvedrila. Upamo, da bo de ta naš poziv našel odmev pri upravi.

STORE

REZULTAT VOLITEV OBRATNIH ZAUPNIKOV

Kot v ostalih podjetjih, tako so se vršile tudi pri nas volitve obratnih zaupnikov za obrat šamotne tovarne dne 25. februarja in za obrat železarne dne 3. marca. V obeh obratih je bilo voliti po pet zaupnikov, kandidate je postavil samo SMRJ, nasprotnih list ni bilo, kar je ja- sen dokaz, da v naši dolini ni temeljev za dru- ge organizacije. Posebne važnosti so bile volit- ve za železarno, kjer so se do sedaj vršile vo- litve po rudarskem zakonu in je bilo s tem de- lavstvo prikrajšano pri številu zaupnikov.

Dne 10. marca so se vršile volitve v skup- ščino krajevnih bratovske skladnice, kjer so bili izvoljeni tudi samo delegati SMRJ. Vse to nam kaže, da štorovsko delavstvo budno sle- di današnjemu razvoju in da se zbira okrog svobodne strokovne organizacije kovinarjev. V bodoče se bomo rano ob rami borili za pri- znanje naših zahtev in za naš cilj. V ta namen nam treba zbrati vse razpoložljive moči. Le na ta način bomo dosegli to, za kar so se naši ta sodruži pred tridesetimi leti začeli boriti. Tega se zavedaj vsak posamezen delavec. Brez bo- se ni kruha, katerega primanjkuje našim dru- žinam. Proč z denuncijanstvom, katero je bilo do sedaj glavno orodje proti nam. Tisti, ki so si s tem zaslužili protekcijo in ki si jo še slu- žijo, morajo ostati razočarani. Mi pa, ki se za- vedamo, da smo še daleč za ostalim proletar- iatom z našimi plačami, moramo neumorno delati za skorajšnji doseg naših pravic. — Kovinar.

KRANJ

BREZPOSELNI ZAHTEVAJO ZASLUŽKA

Pred tednom se je zglasila deputacija brez- poselnih pri okrajnem načelniku ter mu iz- ročila večji seznam najbolj zaslužka potrebnih, predvsem družinskih očetov. Deputacija je obrazložila načelniku postopanje podjetnikov, ki zadnji čas sprejemajo v zaposlitev večinoma ženske in mladoletne obeh spolov, dočim zapo- slitev moških omejujejo na minimum, očitno vsled rizika, ki ga nosijo radi vpoklicev vojn- ih obveznikov na orožne vaj. Okrajni načel- nik je obljubil posredovanje, dokler pa to ne bo uspelo, jim bo presrbel denarno podporo. Vprašanje zaposlitve delovnih moči v tovar- nah bo treba urediti na kakršenkoli način, ker današnja metoda podjetnikov rodi kvarne po- sledice za narod in državo. V zakonu o za- štiti delavcev je potrebna nova določba glede zaposlitve mladoletnih delavcev. Kako naj bo z zdravjem naroda bodoče generacije, ako se še nadalje zaposluje v tovarnah v takem šte- vilu mladoletne delavci zlasti, če imamo pred očmi sliko o današnjem zdravstvenem stanju delavstva, predvsem statistične podatke o de- lavstvu protijetičnega dispanzerja?

Kakor v posmeh pa vidimo vsak dan polno mladine na poti v tovarno ali domov in to take mladi- ne, ki bi na videz bolj spadala v šolo, kakor v tovarno. Gotovo je, da je večji del od teh zaslužka potreben, toda temu je večkrat mo- goče pomagati na ta način, da se namesto mla- doletnega delavca zaposli njegovega oče- ta ali brata. Vsem tistim pa, ki tega nadome- stila nimajo in so kljub temu potrebni zaslu- žka, je treba najti na drug način sredstva za preživljanje. Med te zadnje bi spadali tudi ko- maj 15 letni delavec Oman iz Stražišča, ki se pred kratkim smrtno ponesrečil v tovarni »Semerit« in to pri delu, ki je bilo za njega pretežko.

Ta dva vprašanja: Vprašanje brezposelnosti in vprašanje o zaposlitvi mladoletnih delav- cev bodo morali na vsak način načeti na me- rodajnih mestih ter ju rešiti na zadovoljiv na- čin, kajti posledice so vsak dan bolj katastro- falne. Do tega časa pa brezposelni upravičeno in težko čakajo na izvršitev obljube okrajnega načelnika glede posredovanja, odnosno glede preskrbe podpore.

Vsakovrstne obleke in blago za obleke v veliki izbori priporoča znana trgovina pri ALBINU JAZBECU V KRANJU.

LJUBLJANA—MOSTE

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« v Mostah uprizori v četrtek, dne 14. marca t. l. ob 20. uri v dvorani kina Moste igr »Detektiv meglav«. Igra je še malo poznana na naših de- lavskih odrih, je pa prav podučljiva in primer- na sedanjemu času. Vabimo vso javnost v Mo- stah, da si igrjo in vso prireditelja ogleda, ker bo nudila najprijetnejši zabavnopoučni užitek vsem. Sodeloval bo tudi izborni domači pevski zbor. — Odbor.

LJUBLJANA

Občni zbor podružnice pekarskih pomočni- kov (Zveze živilskih delavcev) se je vršil ob- lepi udeležbi članstva v nedeljo, dne 10. t. m. v salonu pri Sestici. Občni zbor je delovanje podružnične odbora soglasno odobril ter pri- znal, da je odbor s svojo vesnostjo in marlj- vostjo znatno vplival na izboljšanje socialnih razmer v stroki. Na občnem zboru je vstopilo v organizacijo 14 novih članov, kar je jako povoljno vplivalo na vse zborovalce. Naloga novega odbora, ki je bil deloma izpremenjen, je, nadaljevati dosedanje delo in pripraviti re- vizijo veljavne kolektivne pogodbe, v kateri naj se reši tudi vajeniško vprašanje. Socialni položaj pomočnikov in kolektivna pogodba sta najvažnejši vprašanji, ki jih bo organizacija lahko reševala, če bodo vsi pomočniki sodelo- val v organizaciji. Občni zbor je pozdravil preds. strok. komisije s. Mlinar ter izrazil ve- selje nad napredkom organizacije. Apeliral je

MARIBOR

Nekaj o stotisočih. Na zadnji proračunski seji mestne občine je bil odobren kredit 100.000 dinarjev za gradnjo novega štadiona. Kakor je lepo in hvalevredno, da se tudi športne or- ganizacije podpira, se je vendar marsikateri Mariborčan pri tej postavitki zamislil, kajti din 100.000 je vendar le znesek, ki bi se ga lahko porabilo za kakšno bolj koristno zadevo. Res je, da se je zadnja leta šport pri nas dvignil, kar je predvsem zasluža naše mladine. Toda to še ne more biti povod za gradbo novega štadiona, saj so celo v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, kjer so centri športnih pokretov, v tem oziru precej skromni. Ta mesta seveda v vsakem oziru prekašajo Maribor, tako po številu prebivalcev, kakor tudi športnih klub- ov, dasi je tam na stotisoče športašev. Tako je n. pr. v Beogradu okrog 80 športnih klub- ov, ki imajo na razpolago dva štadiona, v Zagrebu pa ima okrog 60 klubov; le en športni štadion, v Ljubljani pa menda tudi samo ene- ga. Sorazmerno v tem oziru Maribor prekaša vse ostale kraje, ker ima poleg raznih šport- nih igrišč štadion SK Železničarja, na ka- terem je prostora za 20 do 30 tisoč gledalcev, toda prireditelji so srečni, če ob priliki šport- nih iger prodajo okrog 400 vstopnic. Za šport je torej nekako preskrbljeno; mnogo slabše v tem oziru pa je preskrbljeno za kulturo. Kako nujno potrebno bi bilo n. pr. novo gledališče, menda ni treba posebej poudarjati. Sedanje gledališko posloje pač ne odgovarja našim pri- likam, poleg tega pa rabimo še nešteto dru- gih ustanov, kakor delavski azil, dograditev paviljona splošne bolnišnice, ki čaka na kredit že več let itd. Omenjenih 100.000 dinarjev kre- dita bi se torej naj porabilo predvsem v take svrhe, zlasti ker športniki že imajo svoj šta- dion, ki je našemu mestu v ponos, — Sportnik P-sky.

Iz »enega lonca« jedo nekateri tukajšnji na- vdušenci v neki gostilni vsako soboto opol- dne. Kar denarja ostane, gre v svrhu nekak- šne zimске pomoči, ki pa ni naša. Ali bi ne bilo bolje, da bi tisti denar, ki je bil iz- prešan od slovenskih ljudi, porabili za domače svrhe? (Večerniki).

Občni zbor »Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev« se bo vršil v nede- ljo 17. t. m. s pričetkom ob pol 15. uri v dvorani hotela »Orel«. Po občnem zboru prosta zabava, na kateri bo svirala društvena godba.

Občni zbor podružnice Zveze usnjarjev in usnje predelujočih delavcev Jugoslavije bo v sredo, dne 13. marca t. l. s pričetkom ob 18. uri v dvorani »Delavske zbornice«. Sodna ulica 9-11. Vabijo se vsi v to stroko spadajoči delavci: čevljarji, torbarji, sedlarji, jermenarji, krznarji in usnjarji, da se tega občnega zbora udeleže. — Odbor.

Prijetnosti šoferskega poklica. Pred par ted- ni nekega jutra so v mestnem avtobusnem podjetju izvršili nenapovedano revizijo orodnih omarič v avtobusih. V osmih slučajih je moj- ster ugotovil, da ni v omaričah predpisanege orodja. Vsem osmim šoferjem je bila naložena kazen po din 50. Kaznovani šoferji so potem takem en dan vozili zastoj, da so lahko pla- čali kazen. Menda ni treba še posebej poudar-

iti, da mestni šoferji niso organizirani, dasi delavce v mestnih podjetjih, za katere velja- jo določbe trgovskega zakona in seveda tudi določbe zakona za zaščito delavcev.

Lepa gesta k Masarykovemu dnevu. V iz- ložbi knjižarne in papirnice g. Korena v Go- sposki ulici smo opazili lepo zbirko Masary- kovih spisov in celo v češčini. V knjižarni so menda v Mariboru sploh prvič izložene češke knjige, menda pa ne zadnjič in tudi ne samo v eni knjižarni, ker imamo, poleg nemških, še par domačih. Pozornost knjižarne g. K. pa zasluži vse priznanje, ko za to ni bilo niti no- benih pozivov od kakih organizacij.

Ogromno količino alkohola se stoji v okolici Maribora. Po poročilu funkcionarjev Zdrže- nja okoliških gostilničarjev, ki so ga podali na občnem zboru, so minulo leto iztočili v oko- lici Maribora: 1 milijon 300.000 litrov vina, 350.000 litrov piva, 300.000 litrov sadjeva in 35.000 litrov žganja. Gostilničarji so plačali okrog 3 milijone 700.000 din davkov za iz- točni alkohol. Te številke mnogo povedo.

Zbirka protituberkuloznega dinarja je dose- gla meseca februarja znesek din 568.934. Nad 9 milijonov 690.000 din dohodkov je imela tukajšnja carinarnica meseca februar- ja t. l.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru razglša, da bo naknadni redni letni pregled vseh motornih vozil iz Maribora v sredo, dne 13. t. m. ob 15. uri na dvorišču mestnega pod- jetja v Plinarniški ulici.

»Kar na lepem ga je ustrelil«. Pod tem na- slovom je poročal nedeljski »Slovenec« pod »Mariborom« o sodni razpravi, ki se je vršila v soboto pred okrožnim sodiščem proti kmeč- kima fantoma Francu Jamerju in Martinu Drobničju, ki je bil obtožen, da je obstrlil kmečkega sina Jožefa Pulka, a Franc Jamer da je Drobničja k temu nasnoval. »Slovenec« je poročal, da je bil Drobnič obsojen na 5 let in 1 mesec robj, Jamer pa je bil oproščen in da je oproščenega Jamerja zagovaral odvet- nik dr. Alojzij Juvan. Resnici na ljubo je treba ugotoviti, da je oproščenega Jamerja zagovar- jal dr. Avgust Reisman, Drobničja dr. Miller, a dr. Juvan sploh ni zagovarjal nobenega.

Vlom v pisarno SGRJ. V noči od petka na soboto je še neizsledeni vlomilec vlomil v pi- sarno tukajšnjega poverjenstva SGRJ v Fran- kopanovi ulici 1, razbil ročno blaginjo in ukra- del 19.980 din društvenega denarja.

Na 8 let težke ječe, plačilo odškodnine 3080 din in trajno zgubo častnih pravic je bil ob- sojen Ivan Heričko iz Kamnice, ki je bil ob- tožen, da je meseca septembra 1939 v Mesar- ski ulici napadel in izropal Ivano Kozlaničjevo.

Materinski tečaj. Žensko društvo priredi v torek, dne 12. marca t. l. v okvirju materin- skega tečaja predavanje: »Vzgojimo narod poštenjakov«, predava A. Vode, v četrtek 14. marca pa: »Naš čas in vzgoja«, predava prof. A. Černei. Predavanje se bo vršilo v dvorani »Ljudske univerze«, vsakokrat s pričetkom ob 20. uri.

Narodno gledališče. V torek, 12. marca ob 20. uri: »Vdova Rošinka«. Red C.

Delavsko predavanje v Studencih

Predavanja o zakoniti delavskih pravicah so podlaga izobrazbi delavca in njegovemu znanju, da bo mogel uspešno voditi boj za iz- boljšanje svojega življenjskega položaja.

V Studencih sicer prevladuje železničarski živelj, toda odkar se je po vojni pričela raz- vijati tudi industrija, je mnogo železničarskih sinov in hčera našlo pot v tovarne, tako da so dandanes Studenci izrazita naselbina indu- strijskega delavstva.

Pretekli petek, dne 8. marca se je vršilo po- dolgem času delavsko predavanje pri Grmeku.

To pot je predavatelj s. dr. Reisman go- voril o zgodovini socialnih pridobitev naših železničarjev na podlagi delovnega reda de- lavnic bivše južne železnice iz l. 1903. Izjava- nja govornika so bila podučljiva, ker je iz njih bilo razvidno, kako so se skrčile nekdane so- cialne pridobitve železničarjev in kako silno so železničarji zanemarili isami sebe, zlasti odkar nimajo več organizacije, ki jim je ne- koč priborila tako velike pravice. Navzoči stari sodruzi so se na mah spomnili časov, ki so jih preživljali sami kot borci za pravice skupnosti vseh železničarjev.

S. Petejan je obrazložil potrebo delavske organizacije, posebno v teh časih, ko se draže življenjske potrebe in je življenjski obstoj

delavca v resnici odvisen od uspeha njego- vega boja. V takih razmerah delavec občuti dvojno potrebo po svobodi in demokraciji, za katero se bori delavski razred, pa potem nje doseže svoj cilj, socializem.

Ob koncu je s. Eržen priporočal praktič- no delo, ki naj besede predavateljev spreminja v sadove.

Temu pozivu »se je med predavanjem od- zvalo pet sodrugov, ki so si naročili »Delav- sko Politiko«. Udeleženci so bili s predava- njem zelo zadovoljni in so sklenili, da se bodo slična predavanja še vršila.

Amerika ima strah pred kupčenjem zlata. V Zedinjenih državah v Ameriki se je nabralo v zadnjem času za 19 milijard dolarjev zlate zaloge. Vse ostali svet ima le za 9 milijard do- larjev zlata. Senator Thomas je zaraditega predlagal, da naj se pooblasti državna banka, da sme dajati inozemstvu posojila v zlatu. Če ima Amerika vse zlato, bo to oviralo svetovno trgovino in vplivalo na cene v Ameriki.

Nemčija je prepovedala vse poljske organi- zacije v svojem področju. Naredba prepoveduje obnem snovanje novih poljskih organizacij.

O plugih

Delavec-kovinar z Lesc nam piše:

Zadnje čase se mnogo piše o plugih doma- čega izdelka. Dovolj mi, s. urednik, da obra- zložim, kako gledamo na to zadevo mi delav- ci, ki smo pri tem delu zaposleni in poznamo marsikaj, kar je drugim neznano.

Predvsem se nam zdi čudno, da nekateri člankarji zagovarjajo uvoz plugov iz Nemčije. Kar se tiče izdelave plugov v tukajšnji tovarni lahko mirno trdimo, da so naši domači plugi in plužni deli enakovredni nemškimi izdelkom. Kar se tiče trdote uporabljenega materiala je pa treba vedeti, da je to odvisno od naročila. Tovarna dobavlja kaljeno ali pa nekaljeno bla- go. Plugi iz kaljenega materiala so celo boljši kot nemški izdelek. To je pokazala preskušnja od strani kmetovalcev. Preprič okrog vpraša- nja carine bi lahko izostal, ako bi država pre- vzela plugje in plužno robo oz. določila cene ter zaščitila kmetovalce. Tovarna plačuje su- rovi material za plugje po din 4 do din 4,50 za kilogram. Plug pa tehtja do 80 kg. Torej ni mogoče da bi tovarna prodajala plugje po ce- nah, ki so bile navedene te dni v »Jutru«. Zni- žanje cen plugov bi šlo edino na račun mezd delavstva v tovarni. Delavstvu pa menda ne bo hotel nihče jemati še zadnjega grizljaja iz ust.

M. F.

JESENICE

Volitve v krajevo Bratovsko skladnico se bodo vršile v četrtek, dne 14. t. m. Vlože- ne in odobrene so bile štiri liste, med kateri- mi ima naša lista (SMRJ) št. 2 in rdečo gla- sovnico. Dolžnost vseh zavednih delavcev je, da pri teh volitvah še z večjo silo pritisnejo in odločno zmago še z večjim številom glasov kakor pri volitvah obratnih zaupnikov, v ko- rist edine zavedne delavske liste, t. j. liste SMRJ. Delavci naj pokažejo, da kampanja, ki je bila sklenjena v plenu obratnih zaupni- kov ni po volji delavstva, nego jo odločno obsojajo.

Samo proti marksistom in rdečim se vrstijo napadi v vsaki številki modre »Nove pravde«. Čudimo se, da imajo zdaj naenkrat toliko po- vedati in da so zdaj naenkrat glavni škodljivi- ci delavstva samo rdeči.

Zadevo glavnega zaupnika je banska upra- va rešila tako, da ga je dala skupnemu klubu NSZ, JSZ in ZZZ, ki je dobil prav tako 8 gla- sov, kakor klub SMRJ. Predsedniku plenuma ni potrdila odločujočega glasu, dasi to pred- videvata čl 11 in 12 pravilnika. Banska upra- va se sklicuje pri tej enakosti glasov na to, da ima skupni klub več glasov volilcev za se- boj.

Proti tej odločbi banske uprave se je SMRJ pritožil na ministrstvo za socialno politiko in bo po potrebi tudi vložil tožbo na državni svet.

MEŽICA

Treznosti je treba. Kdor si vzame čas in po- gleda tudi za kulise našega revnega rudar- skega življa, bo šele prav spoznal vso nesrečo, ki ga tare. Na dan volitev obratnih zaupnikov se je pozno v noč slišalo vpitje in hripavo po- pevanje, kakršno prihaja le iz grl pijanih ljudi, ki tudi sicer ne poznajo ne samo discipline in ne izobrazbe. Žal jih je nekaj, ki imajo denar za alkohol, da se ga napijejo do nezvesti, pa tudi za plave šihte. Ko pride potem iztreznje- nje, pa je treba napeti sile, da se v petih šilhtih zasluži toliko, kolikor je potrebno za jed in pijačo. Toda ako hočemo videti, kako vam taki ljudje žive, potem moramo videti knjižice za nabavo življenjskih potrebščin. Žena naj ta- kemu človeku izpriča do 25 para natančno, kako je porabila denar, ki ga večkrat niti vi- dela ni, ker ga mož ni prinesel domov, mož pa lahko počne, kar se mu zljubi. Tako mora taka rodbina največkrat otepati sam krompir. Ko govorimo o volitvah, naj omenimo, da je volilo samo 60 odstotkov rudarjev, vsi ostali pa se niti ne brigajo zato, kdo bo zastopal njih koristi in kakšne pravice nam dajejo naši so- cialni zakoni. Ako je treba plačat članarino za organizacijo ali naročnino za delavski časo- pis, taki ljudje vpijejo, da ni denarja. Seveda ni denarja, ako je človek pogljal vse po glju in žena, sključena od težkih skrbj, mora delati dolgove, ko še za sol nima. Nekdo, ki je bil izvoljen, je pokazal svojo viteško odločnost s tem, da je vrgel popolnoma pijanega delavca na cesto. Pijanec je res vse obsodbe vreden, toda tisti, ki smatra, da ga ima manj pod kapo, mora pustiti takega človeka na miru. Baš mo- dro ni tako početje, pa če je človek še tako moder. — Za občevarje in pijaniki ljudmi in metanje takih nesrečnikov na ulice res ni treba imeti posebne poverilnice. Delavstvu to ne bo koristilo. Obema, ki se jih tiče: junaku močne roke in skoro do nezvesti opitemu priporoča- mo, da naj si naročita »Delavsko Politiko«, da se bosta iztreznila eden od nepravde modrosti, drugi od alkohola. — Očividce.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato po- cavnaj naročnino takoj!

Predavanje v Slovenjgradcu

Dvorana v »Narodnem domu« je bila premajhna

Slovenjgradec ima prav za prav za svoj okoliščinski izredno mnogo industrijskega in še več drugega pomožnega delavstva v obrti in trgovini, posebno po žagah. Lesni delavci prevladujejo po vsej dolini okrog Slovenjgradca in strokovno organizacijo, da bi si zboljšali mezd. Toda ostalo je pri več ali manj kratkodobno vsled tega poskušali tudi ponovno s svojimi poskusi vsled pritiska delodajalcev in tudi pomanjkanja sposobnih funkcionarjev.

Vendar pa je med ljudmi ostala vedno živa zavest proletarske skupnosti in še bolj želja po boljši bodočnosti in svobodnem udejstvovanju. V mesto in širno okolico je prihajalo tudi nekaj »Delavskih Politik«, ki so vzdrževale med našimi somišljeniki duševne vezi. Ponovno in ponovno so ti naši osamelji sodruzi pisali, da bi radi tudi oni oživili strokovne organizacije in zlasti priredili ravno za te kraje silno potrebno predavanje o delavski zaščiti.

Naš zvesti sodrug Konečnik iz Sv. Martina, Pravihart, Kranjc iz Mislinje in drugi so zbirali »raztresene ude« in tako je minulo nedeljo prišlo končno do zaželenega predavanja o socialni zaščiti v Slovenjgradcu. Priznamo, da smo se bali za udeležbo po tako dolgem »zimskem spanju«, toda naši sodruzi in z njimi vred zlasti naša zvesta združica **Krajčeva**, vdova po lani vse prerano umrlem našem sobojniku s. Francu Kranjcu iz Mislinje, so izvršili svoje pripravljeno delo tako temeljito, da je bila kmalu po 9. uri obširna dvorana v »Narodnem domu« že pretesna. K sreči je bilo samo par miz v dvorani, večji del pa prazen, tako da so lahko ljudje eden pri drugem stali in se na ta način le zgnatli tudi še pozneje došli med poslušalce. Izredno mnogo je bilo tudi žensk, mlajših in starejših in sploh mladine.

Predavanje je otvoril za »Zvezo lesnih delavcev«

s. Škrinjar, predsednik »Zveze lesnih delavcev« v Mariboru.

ki je iskreno pozdravil došle sodruge in sodruge iz tovarne kos, Mikoličeve tovarne meril, iz Potočnikove tovarne usnja, stavbince, ki delajo tudi v zimskem času pri gradnji nove vojašnice in številne žagarje ter druge lesne delavce iz mesta in dalnje okolice. Saj so prišli ljudje celo tam doli od Velenja, da slišijo o svoji zakoniti zaščiti po delavnica. Pa tudi naši železničarji so se izkazali, a ne samo iz Slovenjgradca, prišli so tudi njihovi tovariši s proge gori od Otiškega vrha in doli proti Velenju. Prišli so sodruzi iz Mislinje in njihova prva beseda je bila: »Pridite čimprej tudi k nam!«

O delavski zaščiti

sta nato v poljudnih besedah nad 2 uri predavala ss. dr. Reisman in urednik Adolf Jelen. Delavci so končno slišali morda prvič v Slo-

Iz Češke

Češki delavci v Kielu. »Republikaner« poroča, da so prispeli v Kiel veliki transporti čeških strokovnih delavcev, ki jih bodo uporabljali v tamkajšnji vojni-mornariški industriji. Ti delavci niso prišli šele zdaj s Češke, ampak so bili že zaposleni nekaj mesecev v vojni industriji po raznih krajih Nemčije. Nemške oblasti namreč ne puščajo čeških delavcev stalno na enem mestu, ampak jih od časa do časa prestavljajo.

Cenik tudi za popraviljanje čevljev. V uradnem listu je bil objavljen razglas najvišjega urada cen o maksimalnih cenah za popravilo obutev. Cenik določa prav podrobno, koliko smejo obrtniki ali popraviljalnice računati za razna popravila otroških, moških, ali ženskih čevljev. Ceniki morajo biti čitljivo pisani in razobešeni na vidnem mestu. Prestopki se bodo strogo kaznovali.

Cene sveč. Kakor nešteto drugih količjak važnejših življenjskih potrebščin, je vlada Projektorata določila tudi cene za prodajo sveč. Po najnovejšem razglasu so določene cene za 1 kg sveč za veletrgovca pri producentu Kron 8.—, za trgovca 8.80 Kron in za konzumenta pri nakupu na drobno 14.20 Kron. Za božične sveče veljajo prodajne cene za 1 kg Kron 10.30 za veletrgovine, 10.90 Kron za trgovca, 17.20 Kron za konzumenta. Cene so zvišali radi podražanja parafina, ki se uvaža iz inozemstva. Na tem primeru vidimo obenem, koliko sme znašati dobiček.

Ruske tekstilne surovine za Češko. (»Narodni Prace«.) Prodajne organizacije tekstilnih surovin v Sovjetski Rusiji so svoj čas ponudile surovine lastnega izdelka češki industriji. Ponudba je bila sedaj preiskana in bo najbrž sprejeta.

Nemčiji primanjkuje

volframa

Volfram je redka kovina, ki je pa neobhodno potrebna v vojni.

t. i. za izdelovanje pretežne večine orožja. Kot primes jeklu povzroča volfram, da jeklo ne zgubi svoje trdote, tudi ako se segreje tako zelo, da postane žareče. Nemčija je rabila letno 10.000 do 15.000 ton volframa. Dobivala ga je iz Kitajske in Bolivije. Domala vse druge države, vstevši Rusijo, ki bi prišle kot dobavitelj volframa za Nemčijo v poštevi, morajo volfram uvažati. Iz Kitajske ga Nemčija ne more dobiti že radi vojne, ki tam divja. Preko morja pa onemogoča dovoz blokada. Strokovnjaki cenijo, da je imela Nemčija ob pričetku vojne volframa na zalogi za kakšnih 7 do 9 mesecev.

Za potovanje

Ročne kovčge, nahrbtnike, listnice, denarnice, nogometne žoge, gamaše itd. priproča

Telef. 22-07

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13

Za konzorcij tčaja in ureja »Adolf Jelen v Mariboru.« Tiska Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavnik Viktor Eržen v Mariboru.

venjgradcu obširneje o svojem zakonu o zavarovanju za bolezen, nezgode in starost, o zaščiti delovnega časa po zakonu o zavarovanju delavcev, o minimalnih mezdah, o bolezenskih šifrih, odpovednih razlogih, o mezdah v orožnih vajah, o zaščiti vajencev, o obrtnem zakonu, o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, zaščiti najemnine, o uslužbenem davku, o pravicah delavstva do dela v strokovnih organizacijah in zlasti tudi o potrebi izobrazbe, čitanja delavskega časopisa ter slogi delavcev, ki imajo vsi skupaj končno ene in iste skrbi, trpljenje, naporno delo in prenizke mezd.

Predavatelj sta govorila domače, tako da so šle besede od srca k srcu, včasih tudi v prav veselem razpoloženju, da je zavaljal v dvorani poleg resnega in borbenega razpoloženja vmes tudi zdrav smeh, ki je tako potreben vsakemu človeku v življenjski borbi.

Nikogar pa ni bilo, ki se ne bi bil čutil tesno povezanega s to veliko delavsko rodino v dvorani in si rekel sam pri sebi: Tako je prav!

O popolnem uspehu tega sijajno obiskanega predavateljskega predpoldneva smo se lahko prepričali najbolje na koncu, ko je slikarski pomočnik s. Volč šel s klobukom po dvorani in nabiral prispevke za naš tiskovni sklad. Ljudje so naravnost z ganljivim razumevanjem za stvar segali v žep in darovali vsak po svoji moči. Pregovor pravi, da »revni ljudje kuhajo z vodo«. Naši sodruzi in sodružice so darovali po 25 para, 50 para, 1 din, ta ali oni tudi več. Soderuza Krajčeva pa je ginjena nad sadovi dolgoletnega dela svojega pokojnega moža kljub svojim težavnim prilikam prispevala 20 din in smo tako zbrali za sklad »Delavske Politike« 113.50 din. Več kot denar pa nam je vredno to popolno zaupanje in iskrena vdanost za našo stvar, ki so ga navzoči pokazali ob »zbirci« v delavski klobuk in končno še

13 novih naročnikov »Delavske Politike«, ki bo zopet v 13 novih delavskih rodbinah po Slovenjgradcu in okolici širila izobrazbo in poznanje delavske zaščitne zakonodaje.

Po zborovanju so se vsedli iz vsake tovarne po eden ali dva zavednih sodrugov k okrogli mizi s. Škrinjarja in sestavili pripravljani odbor za ustanovitev podružnice organizacije »Zveze lesnih delavcev« v Slovenjgradcu. kateri se bodo začasno priključili tudi vsi drugi, ki delajo po tovarnah in žive od dela svojih rok.

Razšli smo se z res prijateljskim stiskanjem rok in besedami zrelih ljudi: Čimprej zopet na svidenje!

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Linhartova »Županova Micka«

(Gostovanje ljubljanske drame)

Slovenska gledališka umetnost je še mlada. Pred 150 leti je priredil Anton Tomaž Linhart po nemškem izvirniku igr »Županova Micka« in postavil z njo temelje slovenski drami. S pomočjo vplivnega takratnega slovenskega mecenar barona Zoisa je premagal vse ovire in težave in spravljal delo v Ljubljani tudi na oder, kjer je doseglo popoln uspeh. To je bilo 28. decembra 1789. torej v prosvitljeni jože-finski dobi. Kmalu zatem so »Županovo Mico« še enkrat ponovili, a nato je slovenska beseda na oder zamrla za celih 60 let, kajti nastopila je doba Metternichovega absolutizma, ki je v kalu zadušila vsako narodovo gibanje. Šele leto 1848. je tudi slovenskemu jeziku prineslo več svobode. Spet se je lahko oglasila z odra »Županova Micka«, pa tudi druga Linhartova veseloigra »Veseli dan ali Matiček se ženi« je šele tedaj, toliko let po Linhartovi smrti, doživela svojo prvo uprizoritev na oderu.

Da proslavi tudi Maribor 150 letnico prve slovenske drame, so gostovali člani ljubljanske drame z »Županovo Mico« in to gostovanje je bilo za Maribor pomemben gledališki praznik. Po uvodnih besedah, ki jih je spregovoril v nabito polnem gledališču o Linhartovem pomenu in njegovem delu pisatelj in režiser dr. Bratko Kreft, je ga. Elvira Kraljeva recitirala dve Vodnikovi pesmi iz tiste dobe, nakar je dijaški pevski zbor trgovske akademije pod vodstvom skladatelja prof. Mirka Zapel štiri Vodnikove budnice. Sledila je uprizoritev »Županove Micke«, ki jo je pripravil režiser dr. Kreft. Postavil je igrjo na oder tako, kakor je, ne samo kot častitljivo narodno relikvijo, ampak tudi kot samo na sebi zanimivo odersko delo. Iz ubrane celote prizorov so nekoliko bolj poudarjeno izstopali le oni, ki bi naj tedaj, pred 150 leti, dramili družabno in narodno zavest. Tako je v tem pojmovanju bolj vidno izstopala zmaga osebne kmečke časti nad fevdalno vzvišenostjo kakor pa zmaga prirodnega čuta nad erotičnim zanesenjaštvom.

Ljubljanski igralci so vsi postavili na oder zanimivo in pretehtane like in se strnili v ubrano celoto. Micka ga. Mire Danilove je bila sočno, neprisiljeno domače kmečko dekle. Izborni, pristno kmečki podobi sta postavila na oder g. Cesar kot župan in g. Presetnik kot Anže. Zlahtni gospodi je dala najbolj viden ponudarek ga. Saričeva, ki je upodobila Sternfeldovko s posebno finim okusom. Tudi g. Dre-novec (Tulpenheim) in g. Kralj (Monkov) sta posrečeno izpolnila in zaokrožila svoji bolj pasivni vlogi. Odlični karakterni lik je bil Glažek g. Severja. — Svoistveno je učinkovala krepka Linhartova beseda, ki je v svojem starinskem besednem ritmu in zvoku dala vsej igri krepko poudarjen domač občutek. — S.

Klobuke

kupite najboljše in najcenejše v

klobučarni Čančala v Mariboru, Glavni trg 17

Tam se sprejemajo tudi vsakovrstna popravila po najnižjih cenah.

Kotiček sodružic

Notranja in zunanja lepota

Po tridesetem letu se začne pri mnogih ženah pojavljati tisti skrit strah pred gubami in staranjem, ki je pa popolnoma nepotreben. — Dandanes se je sploh meja mladosti pomaknila močno navzgor, dandanes so žene s tridesetim letom na svojem višku in prav lahko si ohranijo cvet mladosti do štiridesetega leta, če pazijo predvsem na svojo duhovno razpoloženje, pa tudi, če si ohranijo s primernim sportom mladostno postavo in če se razen tega znajo okusno oblačiti. Vse to pa zmerejo samo izobražene žene, ki pazijo predvsem na svojo notranjo lepoto, ker vedo, da je zunanja lepota samo odsev notranje in da je brez notranje lepote najlepše mlado dekle samo cvetlica brez duha. Notranjo lepoto pa ustvarja samo veselo, zadovoljivo razpoloženje, kajti zadovoljnost in mir pomlaja, otožnost in sitnost pa stara. Zato ohrani vedno mirno kri, bodi zadovoljna in obvladuj se, naj pride karkoli. Ne belsi si glave zaradi vsake malenkosti, in ne jezi se, saj brez jeze gre še bolj gladko. Jeza škoduje zdravju, predvsem živcem, ki so zate najvažnejši, če si hočeš ohraniti zdravje in s tem lepoto. Jeza vpliva slabo na celotni človekov organizem. Prebava se poslabša, često celo želodec izbljuva hrano ali pa je noče sprejeti. Po jezi nastopi pogosto tudi glavobol, ki pride v nepravilen obtok in telesna toplota se zviša. Torej se nikakor ne izplača, da se po nepotrebnem razburjaš in žalostiš. Zato vežbaj vedno in ob vsaki priliki svojo potrpežljivost in raznodušnost, saj se ti bo to dobro obrestovalo in izplačalo. Ako si razdražena, porabiš za vsako delo trikrat toliko živčnih energij, kakor če bi ga opravila v mirnem razpoloženju. — Obvladaj pa nisi dolžna le sama sebi, ampak vsej svoji okolici. Če ne gre drugače, pa lezi takrat, ko si razdražena in nervozna, ali pa se skrij kam v samoto in vzgajaj samo sebe za mir. Ko boš spet vedra, pa pridi spet med ljudi. Sadovi take samovzgoje se ti bodo poznali do pozne starosti, veselo razpoloženje bo tisti plamen, ki bo ogrel in oživljal lepoto, odpravljal gube in črte, povešene poteze in mrke oči. Vsaka skrb in vsaka težava postane lažja, če se je lotiš s sončnim razpoloženjem. Najbolj pa se izogibaj sovražnosti; hudobnih misli se skušaj iznebiti, kot da bi ne bile čiste. Z ljubeznivostjo razoroži vsakogar, bodi vedno kakor košček sonca, vedno polna pripravljenosti, da drugim pomagaš, da svojemu sočlovku olajša pot.

Cvetice spomladi

Človeškega življenja si brez cvetic sploh misliti ne moremo. Že od davnih dni so cvetice znak lepega, čistega in vzvišenega. Cvetice spremljajo človeka na vseh njegovih potih od rojstva do smrti, cvetice morajo govoriti namesto nas, izražati naša čustva, prav tako kakor žalost, ljubezen, prijateljstvo, spoštovanje. Cvetice morajo dostikrat povedati to, česar usta ne smejo ali ne morejo povedati, cvetice nam pomagajo, da pozabimo na marsikatero bridko razočaranje.

Tudi v stanovanju imamo radi cvetice v lončkih. Negovati jih pa moramo skrbno, saj

ni nič žalostnejšega kakor pogled na blede, zanemarjeno cvetico. Zdaj spomladi bo treba cvetice presaditi. Ko se koreninice cvetic v lončku tako razvijejo, da preprežejo ves ozki prostor v posodi, začnejo stradati, saj pride cvetici poglavito hrana iz korenin. Zdaj spomladi je čas, da damo cvetici sveže prsti in malo večji lonček. Cvetico pa moraš v drugo bivaljšo prav previdno preseliti. Najprej izloči prav previdno kepo s koreninami iz starega lončka. Nato vzameš drug lonček, ki je samo za prst večji od prejšnjega. Če je lonček nov, storiš najbolje, če ga namočiš v vodo, ker bo potem bolj propusten. Če pa imaš že rabljen lonček, ga s sodo in krtačo dobro osnaži. Na luknjico v lončku položi primerno črepijo. Sedaj vzameš cvetico, odstraniš staro prst in z roko previdno razrhljaš koreninice, ker drugače koreninice ne morejo prodrati v novo prst. Cvetico vtakneš v lonček in narahlo nadevaš zemljo okoli rastline. — Za različne rastline uporabljamo različno zemljo. Nekatere cvetice uspevajo samo v rahli črni prsti, druge v ilovici, tretje v apnenčasti, četrte pa v peščeni zemlji. Tiste presajene cvetice, ki rabijo črno prst, moramo takoj precej izdatno zaliti. Kakteje in druge cvetice, ki uspevajo najbolje v ilovici, pa zalijemo šele dva dni po presajenju, ker drugače rade seženejo korenine.

Nekatere cvetice, zlasti nageljni, begonije in pelargonije, najlepše razmnožujemo s poganki. Tak poganjek, ki pa mora biti svež in zelen in imeti lepo razvite, velike liste, nagneš vodoravno v drug lonček s pripravljeno zemljo. — Vedoravno položeni poganjek zatakneš z vejico v novo prst lončka. Tako pustiš obe rastlini popolnoma na miru 14 dni in samo lepo polagoma in enakomerno zalivaš. Nato odkrheš novo sadiko, ki bo v novem lončku lepo rastla dalje.

Pecivo iz maslenega testa

Jabolčni zvitek: Masleno testo zvaljaj v pravokotnik, ki naj bo širok 20—25 cm, dolg pa kakor je dolg pekač, na katerem boš pekla. Že prej si pripravil jabolčni nadev in sicer nareži olupljena jabolka na krhlje, dodaj nekaj žlic vode, duši jih do mehkega s sladkorjem in limoninimi lupinicami. Ko se nadev shladi, dodaj malo drobtin in rozin in dobro premešaj. Nato naloži nadev podolž na masleno testo in zagriži z desne in leve. Zvitek daj na nena-mazan pekač, samo z mrzlo vodo splahnjen, tako, da je zapognjena stran spodaj in peci, kakor je bilo zadnjič povedano.

Sadje v haljicah: Masleno testo razvaljamo in razrežemo na približno 10 cm velike kvadrate. Na sredo vsakega kvadrata damo potem kakšen sad, ki ga ravno v dotičnem letnem času imamo, veliko črešnje, češpljo, majhno marelico, čisto majhno hruško ali jabolko. — (Marelico olupimo in razpolovimo, namesto koščice pa damo košček sladkorja. Prav tako moramo olupiti jabolko in hruško, nato izdolbiti sredino in jo napolniti s sladkorjem.) Nato zložimo vogale kvadrata čez sad drugo nad drugega, gornji vogel pa zataknejo z dišečim klinčkom. Tako pripravljen sad pomagamo previdno z razpetim jajcem in pečemo kakor je bilo to zadnjič povedano.

Delavski pravni svetovalec

Pokojnina po banovinskem cestarju (Celje)

Vprašanje: S pokojnim banovinskim cestarjem sem imela dvoje otrok. Prejemam pa sedaj pokojnino le za svojo osebo brez pripadajočih doklad za nedorasle otroke. Ali more vdova prositi za doklado nedoraslim otrokom?

Odgovor: Do 1. IV. 1934 so bili banovinski cestarji zavarovani pri OUZD, od takrat dalje pa so bili zavarovani pri lastnem, takozvanem podpornem skladu. Iz gornjih navedb ni mogoče ugotoviti, koliko so pridobile pravice na pokojnini. Zato se nemudoma obrnite na okrajni cestni odbor, pri katerem je bil pokojni u-služben, ter potom odbora vložite posebno prošnjo, da se tudi nedoraslim otrokom prizna doklada.

Podpore za pokojnim možem

Vprašanje: Pokojni mož je bil zaposlen v šamotni tovarni kot predelavalec in od svojega zaslužka plačeval bolniško blagajno in starostno zavarovanje pri SUZORju. Iz tega zavarovanja pa je vdovi priznana podpora le v znesku din 362.92. Toda pokojni mož je bil zaposlen tudi kot rudar ter je skozi 12 let plačeval prispevke v bratovsko skladnico. Ali se morem proti zgornji podpori pritožiti o-odnosno zahtevati povračilo plačanih prispevkov v Bratovški skladnici?

Odgovor: Če je zgornja pokojnina le izjemna podpora za onemoglost o-odnosno starost, nimate nobene pritožbe. Glede prispevkov, ki jih je pok. mož plačeval v bratovsko skladnico, ne bo mogoče zahtevati vrnitve, pač pa lahko vložite posebno prošnjo na bratovsko skladnico, naj Vam radi težkega gnotnega položaja prizna potrebno podporo z ozirom na to, da je bil Vaš mož dolga leta zavarovan pri bratovski skladnici. Če pa si je ohranil vse pravice iz zavarovanja pri bratovski skladnici, pa iščite od bratovske skladnice redno podporo, kot je to dopustno po pravilih za bratovsko skladnico.

Vprašanje za sorodnika (Celje)

Sorodnik si naj sam naroči »Delavsko Politiko« in plača naročnino, pa bo dobil odgovor, bo še vedno ceneje, kakor pa če gre k advokatu. Prosimo tudi ostale naročnike, da podobne »zaostankarje« napotijo k poverjeniku »Delavske Politike« v dotičnem kraju s podukom, pod kakšnimi težavami in žrtvami izdajamo list. Trote še čebele potiskajo iz panja.

Velika globa za nemško tvornico kož. V Nemmünstru v Nemčiji je bila kaznovana tvornica kož zaradi navijanja cen z globo 1.364.000 mark. Globa je res občutna.

Konzumno društvo za Mežiško dolino

reg. z. z. o. z. v Prevaljah

Poštni predal št. 3.

Telefon Interurban št. 5.

Poštni ček, račun 12.048.

Brzjav: Kodes Prevalje.

Osrednja pisarna in centralno skladišče v Prevaljah

Podružnice:

Prevalje, Leše, Mežica, Črna I, Črna II, Sv. Helena, Guštanj, Matapekarna v Prevaljah ter 7 lastnih zadrugnih domov v Mežiški dolini.

Zadruga nudi svojim članom vedno sveže blago po najnižjih cenah. Hranilne vloge sprejema centrala v Prevaljah in njene podružnice ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Prodaja se le članom. Član društva lahko postane vsak. Delež znaša samo 100.— din.

Delavke, delavci, nameščenci, kmetje in obrtniki ter sploh vse delovno ljudstvo, kupujte življenjske potrebščine le v svojih zadrugah!

V slogi je moč, v delu rešitev!